

Излази сваке седмице
на читавом табаку.

Претплата, огласи и до-
писи шаљу се уредниш-
ву „Гл. Народа у Н. Сад.

ГЛАС НАРОДА.

Цена је. листу:
на годину 4 фор.
на по године . . . 2 „
на три месеца . 1 „
за Србију годишње 5 „

ЛИСТ ЗА НАРОДНЕ СТВАРИ ПРИВРЕДУ, ПОУКУ И ЗАБАВУ.

ЗА ОГЛАСЕ ПЛАЋА СЕ 5 НОВ. ОД СВАКЕ ВРСТЕ И 30 НОВЧ. ЗА ЖИГ СВАКИ ПУТ, ЦЕНЕ СУ ЗНАТНО НИЖЕ ЗА ОНЕ ОГЛАСЕ
КОЈИ ШТО ЧЕШЋЕ ИЛИ У ШТО ВЕЋЕМ ОБИМУ ИЗЛАЗЕ У ОВОМ ЛИСТУ.

У ОЧИ НОВЕ ГОДИНЕ.

Још неколико часова растављају нас од нове године. Стара је већ прикупила сав свој пртљаг, коњи су упрегнути, само да се запну штрање и да одјезди у вечну прошлост. Неће ни рачуна да нам положи пре него што оде и ми нисмо кадри присилити је, да то учини. Остаје нам да сами кажемо шта нам је ова година донела или боље однела. Говорићемо само о ономе што се овога листа тиче.

На првоме месту да споменемо ужас, болест дифтириту, која нам подмладак сатире. Болест је ова баш ове године први пут на нас тако жестоко ударила, да се неможемо да одбранимо, него нам деца наша падају као снопље иза косе жетеочеве.

Година ова донела нам је комуналне школе у Срему. Незна се ни ко смо ни чији смо. Једне раја два арача даје. Можеш држати и своје православне школе али мораш плаћати и за општинске. Ван Срема ако није тако зло још ни близу добра није са школом. Учитељство стење под бременом свога неприродног положаја а народ је са школом незадовољан. На томе црном облаку светли се само једна зрака, а то је преарандија у Горњем Карловцу, што је ове године отворена. Учитељи њени нека назе да се и та неугаси.

Црква и ове године неможе утешена бити. Свештенство живи на божију вересију.

Трговина не онаде него пронаде. Најчеститији људи, најјаче куће уклониле се са пијаце.

Занат је толико снао, да је скоре трећина занатлија доспела да буде биртан.

Пољска привреда ни баква. Ране мање него што је прошле године, а и што има нема јој цене. Вино је родило, али цена гора него рана. Остаје то, да човек волије га сам понити него другом поклонити. Пијанке су нешто свакиданње, из ових истиче свако зло.

Друштво ће покварило. Злоба и пакост свуда овлада. Хрђаве године, хрђави и људи.

Још је једно зло, што ако није поникло у овој години а оно се у њој укоренило, разгранало. То је „вухерај“, клање народа са великим интересом.

Промет у земљи ове године такође је хрђав био. Срества за исти-путеви-још гори. Великаши су знали удесити да ватрена кола само поред њихових земаља иду а сиротиња мора да на леђи из једног села у

друго на пијацу свој производ носи; јер на коли од блата не може. Зима је направила путеве по суву, али су сада они на води стали, на којима се у великом односило и трговина дизала.

Осим тога управа у општинама и варошима није ништа радила да се благостање у земљи дигне. Министар је изнео план како да се у вароши и по сели управа боље уреди. Вароши са тим планом нимало нису задовољне. Скоро све казале су да не ваља и ништу да га сабор неприми када га министар овоме поднео буде. Ни управа у сели неће дакле по томе плану особита бити. Људи чине да закони ваљаду. Бадава добри закони, кад нису таки људи, који имају назити на закон и радити по њему. Још остаје једно зло да споменемо, које народе у овој години сатираше. То је ексекција. У свима новинама пише се о томе како та аждаја прождире и последњи залогај сиротињи а бољему корен подкопава. За два форинта реста направи се 12 фор. трошка. Отера се на пијацу марвинче, које тринут толико вреди и прода се по толико трошак износи, а стари дуг остаје, те опет на ново носи оно, што се даде однети, док се у земљу и у кућу не удари Министар кога се ово тиче, обећао је, да ће урадити да од нове године више ексекције не буде, бар такне не, багва ове године беше. Са ње остаће ова година црна у историји ма је златом уписивали.

Ако узмемо нашу православну годину онда ова година сасвим је другчија од досадањих. Римско је ново лето прошло. Досада се назило шта ће на тај дан силници рећи. Сада ови ни зуба не помолеше. То је већ добар знак нове године по римском а нешто што се и нашој старој у добро уписати може. Силници виде, да нису они више свемогући, јер народи могу да им побркају рачуне, и ту долазимо на нешто, за што стару годину може Србин са златни слови уписати у историју твоју, ако нова година сачува аманет, који јој у томе стара предаје, ако одржи срећу и славу српскога оружја у Херцеговини, те да престане једном да Србин коси а Турчин односи, да Србин роди а Турчин одводи. Да није овога стара година неби заслужила ни да јој при одласку кажемо: Срећан ти пут!

ПРОТИВ ДЕЧИЈЕ ШТЕДИОНИЦЕ.

Ми смо у овоме листу писали о користи штедионица. Сада у „Новој Школи“ пишу о томе, како штедионице те нису на добро, с тога пуштамо у лист разлоге, који се против штедионица наводе, да читаоци наши суде о једном и другом.

„Прво и прво морам споменути нише учитељ један, чија реч у томе понајвише важи, да већина деце из разних врло појмљивих узрока и не добивају сваки час новаца, не могу дакле ни учитељу предавати, а ако би кад и кад и дала, то би се тако скоро накупила опредељена свота за штедионицу, да би се једва приметила корист штедионице, особито кад узмемо дечију нестрпљивост на ум. К томе ваља додати да ће се деца и у овом као и у другим стварима такмачити, ко ће више донети и већу своту новаца згрнути, те тиме пређе у порок грамзења за новцем, обожавања новца, на и у сам цинилук, које никако не може бити школин задатак, да у деци подрађује. Отуда ће се врло лако отићи још и даље, те ће деца у нагицању око улагања у штедионицу самој кући досађивати са свакидашњим искањем и мољакањем, и кад буду одбијени, доћиће и на ту мисао, да нађени новац на столу или др. ком месту затаје од родитеља за љубав штедионице, па из ревности спрема штедионице и такмачења са осталим друговима постаће најпре мали а за тим и велики крадљивци. Сиромашнија деца могу доћи и на ту мисао да све, чега се само доченају, а може продати, продаду, да би само и они били равни осталој деци, која добивени новац улажу. Не могу ли ни тим путем до новаца доћи, е онда долази да завиде осталој имућнијој деци а отуда се рађа завист и нуз ову мржња, а то све место: међусобне љубави, поштовања и пријатељства. Ако ће дакле штедионице да образују штедљиве, имућне и здраве људе, а нуз то да буду ти људи: завидљиви, пакосни један другом мрски па још и крадљивци а покрај овога и свашта друго, е онда штедионице, далеко вам лена кућа од школе већ и због тога!

При свем том не треба заборавити, да се деца мора оставити слободна воља за располагање добивених новаца, а и оних, што су у штедионицу уложени, и ту се онда пита: хоће ли деца употребити сав тај новац на оно, на што би родитељи и учитељи желели, т. ј. да купе себи потребне ствари, или да потпомогну своје сиромашније садругове? Или ће за заштеђени новац може бити купити себи какав сиграчку или послатице? Па догодили се ово последње, онда нису штедионице постигле истакнуту цел;

лако је појмљиво, да ће ово последње увек предходити првом. Не оставили се деца слободна воља на располагање новаца, то ће она тај новац сматрати као и да није њихови онда не ће их вући срце за улагање у штедионицу, а натеривање, као и свако друго приморивање и присиљавање није ништа племенито, шта више лако је могуће, да деца добивени новац, место да уложе у штедионицу, могу га уз пут још потрошити, за које учитељ не може знати, или ће дознати тек преко потказивача: а потказивачи су већ и за то, што су потказивачи, омрзнуте личности, а биће још већма, ако свој занат што ревностије устарају, према чему ће и мржња осталих другова растити, коју ће лако и сам учитељ пожњети. Поред омразе неговаће се у деци лаж, јер ће оптужена деца увек нешто измишљавати, да се изговоре, да није онако, као што потказивачи говоре.

Ако дакле узмемо на ум, да штедионица поред своје лене стране и нехотице потпомаже одгајење: зависти пакости, мржње, лажи, крађе, и т. д. онда је неморална страна школских штедионица гуд камо притегла ону моралну и корисну онда није нимало умесно завађање тих штедионица, него у место тога живи настојати треба око тога, да се деца из малена науче раду. Узалуд воља за штедњу, ако се нема шта заштедити; а ко уме зарадити, тај ће умети и штедети кад осети, како мучно пада зарада. Родитељи би боље урадили, кад не би баш тако обасинали своју децу новцем; а ако имају баш излишног новца, то нека га сами укамаћавају у корист своје деце у оној мери, у којој ће се корист приметити јер камата, што ће дете добити за уложени новац, тако ће бити незнатна, да ће и само дете казати: е па што ми је то?

Но у колико мању корист има дете од штедионице за уложени новац, у толико ће штедионице имати већу корист од деце, јер кад више хиљада деце уложи своје улоге бар од 1 ф. излази више хиљада форината, а то ће штедионицама лену крајцару донети, само што школин задатак не може бити, да потпомаже новчане заводе, који су већ многога обескућили. И кад додам још, да школске штедионице ни једним примером још нису показале, какав су напредак учиниле у васпитном — педагошком — погледу, а знамо, да сви школски послови поред науке морају и васпитање унапређивати — а шта штедионице могу унапредити, видели смо из горе реченог — то онда морам извести закључак, да с педагошког гледишта сви учитељи листом морају бити одлучно против школских штедионица.“

С Р П С К Е Ц В Е Т И.

На збору се реши, да се још до поноћи причека. Међу тим Милош се кренуо из Београда, али не на Таково него у Ужицу Турцима, јер су онда тамо

Турци били, пак да овима целу ствар изда, те да ови на Таково допадно изненада и да побуњенике похватају и потуку, јер кад би се из Београда овамо вој-

ска кренула, осетило би се, те се онда неби могли похватати, него би онет буенуо устанак као и под Карађорђем.

Но добра срећа беше за побуњенике, јер је друмом од Ужице за Таково јездио добар јунак Арсеније Лома, неки веле случајно, а неки веле да је по договору и наредби побуњеника чувао друм Ужички да Милош непромагне Турцима, јер су се томе од њега надали. Дакле овај јунак кад угледа Милоша и Милош њега, хтеде Милош узмаћи у страну да овај невиди, али овај то не даде, него га запита, куда је пошао а Милош одговори на Таково на збор и састанак — но Лома одговори да Милош лаже, јер он врло добро зна где је пут у Таково, па га је ипак прошао и упутио се овим путем да Ужичким Турцима буну изда. Милош се почне извињавати, но овај скочи на њега и веже га на коња, пак га тако дотера везана на Таково.

Овде је већ на Такову било крајње време већ на измаку. Спремају се да Гарашанина убију, кад Лома дотера Милоша везана.

Сада настане страхан приказ, сви су наваливали да се Милош убије, јер је очевидно да је устанак наши Београдском издао, пак да је потегла Турцима у Ужицу да сасвим бунтовнике на Такову похвата и потуче.

Сам је Гарашанин бранио га и да би га спасао ово предложи.

Да Милоша учине немогућним код Турака, то да га као вођу овога устанка истуре на збору са заставом у руци, те да он позове народ на устанак против Турака. Тако и буде.

Милоша одреше, уклоне му заставу у руке и истерају пред народ, те тако овим путем дође Милош до тог да рекне: „Ево мене ево вам рата с Турци.“

Милош није могао више натраг а није ни смео те су се догађаји даље развијали.

Милош је многа зла — подлости и издајства чинио.

Значајно је и то да је сваки члан друштва „Хетерије“ које је друштво радило на томе, што се данас ради, — на ујединењу свију народа под Турцима и на општем устанку против Турака, који је Милошу долазио, био Турцима подказан и издан.

Тако је напоследку издао два члана тога друштва, два калуђера, који су к њему у ствари општега устанка били послани, те кад их Турци, кад су дунавом доле пловили код Адакале дочекају, то се ова два мученика, пре него што су Турцима у руке пали сами отрују, јер сваки члан тога друштва носио је љути отров покрај себе, да се у случају нужде сам отрује да неби после на мукама ствар народа и слободе издао. Те тако Турци ухвате само две лешине, код којих ништа не нађу.

Ово сам за то навео, што држим да се историчне чињенице несмеду ни на позорници извртати.

Истинитост ове чињенице зајамчена је и једним савременим рукописом.

Ево видите улици овако стоји са Таковачким устанком, а ви то добро знате, али за дукате би и што више учинили а не камоли једну историчну чињеницу изврнули.

А ево је у Београду иста слика са госпоштином, неће рат него р а х а т.

Милош је после многим, који су га на Таково истерали враћао зајам подмуклим убиством отровом клеветом и издајством, те се овим средствима служећи и од народа новац гулећи понео на кречачу на народа као кнез.

П в.

ГРАЂА ЗА ИСТОРИЈУ СРП. ПОКРЕТА Г. 1848.

Саопштио ш—ј—.

(Наставак.)

Протокол дјеловодни управитељства окружија ст. бечејског.

У Ст. Бечеју 17 фебр. 1849.

Нр. 1. Да би се окружном управитељу од Његове Светости Г. Патријарха управитеља, извршења ради наложена дјела точно у своје време совершити, и совершена у дјејство приводити могла, решено је — војној команди сентомашкој писати да, будићи се у народу анархически дух појавио, 20 добро оружани војника ради нужне асистенције управитељству овом употребленија ради пошље. —

Нр. 2, Задовољски Иван, касанин ст. бечејски тужи се, да је из узрока, што је фалишну меру у давању меса употребљавао, од мјестног одбора под затвор стављен, извињавајући се, да је исту мјеру купио, ништа о том, да је сирјеч фалишна, знао није; избог узрока моли, да би се иста ствар што скорије из-

видила, и да би се он као невин из затвора пустио. — Мјестном одбору ст. бечејском прошеније ово на тај конач саопштити, да у смотренију изложене у њему тужбе иследованије учини и ствар за 48 сати пресуди.

Нр. 3. Ц кр. лајтнант г. Прњаворац, командант стана сентомашког, јавља, да жалајему асистенцију управитељству овом послати не може из узрока, што кромје мјестне гарде никакве регуларне војске под собом нема. Писати војној команди ст. кањинској, да потребну асистенцију од 25 добро оружани војника управитељству овом у Ст. Бечеј до 19 фебр. пошље.

Нр. 4. Ради устројенија мјестне власти у Фелдварцу — позвати званично тамошње општество, да се 19-ог фебр. скупити и управитеља тога ради у 9 сати у јутру у варошкој кући дочекати има.

Нр. 5. Франц Крепе житељ ст. бечејски моли за поми-

лованије, будући се код њега оружије сакривено нашло, изговарајући се, да оружије које се код њега прикривено нашло, није због злог каквог намјеренија, но као љубитељ овог за сопствено своје употрeбленије при-

крити дао. — Прошеније ово саопштити мјестном одбору ст. бечејском с тим да своју информацију у смотренију исте тужбе најдуже за 8 дана управитељству овом поднесе. (Продужиће се.)

СТАРИНЕ И ЗАДУЖБИНЕ СРПСКЕ.

Усљед описа предјела Паштровског, обећао сам доставити штованим читаоцима обширнији опис св. манастира Режевића, те сада непронуштам на јавност изнети. Прво постанае овога, друго статистичке податке обновлења и т. д. Зато сада у препису стављам ручно писмо првог основатеља:

Да се зна 1827 год.

Како дође Максим Косиревац у Режевиће у св. Госпође, и св. Стефана и ту се обећа учинити живот и смрт, и ту донесох 27 цекина и крст и пошто дођох мало живота учиних, и на самртни час на аманет божиј оставих игуману Исаији из св. Петке (св. Петка мон. постоји близу Будве испод Маине) да од свега мога учини конат, хоћели се исплатити како ћу ја оставити? Најпређе остављам св. Госпођи и св. Стефану крст у Режевиће и всему племену Режевића да племе да два барила уља у Манастир Косирево, (Манастир овај постоји у Херцеговини, где је ове године састанак усташких главара био), одакле сам га дигао а 27 цекина да се спенца каритау и да ми се даде за душу ће каже игуман Исаија, из душе што је чуо из уста мојих а оно робице и остало да разделе калуђери Никодим и Милутин као два брата. А пред њим учинише крст, писао је Вуко Попов, а презенте на име Никца Перазића и неумејући он писати учинише крсте.

Иввршење тестаментa.

И дођох ја Игман Исаија у св. Госпође и св. Стефана јели се испунила ова задужбина, и тако потанко на конат учиних с калуђером Никодимом и с Ником Перазићем. Најпре дадосмо владици Цекина три. Осам Синовцу Милутину, пет што му их је оставио одисти 27 цек. један у Будву за кошуљу, и за восак два. Данилу калуђеру под планином два, на Саввину три; и у св. Петке три; а ресто поделили међу калуђерима и чисто нађосмо да се спенцало 29. цек. за душу његову и да су му прости. — А оно робе што се нашло, све су поделили, како је он оставио. И опростише се и благословише се. И писах ја Игуман Исаија.

Никодим би сведок.

Михаило би сведок.

Подписа: Крсто Перазић.

На име Никца А Шћепчева.

После реченог проигумана Максима из Косирева, (који је био застао две мале црквице и нешто мало кућице, до ког се времена зваше парохијална црква и гостијоница (кућа) за путнике а од тога доба прозвао се Манастир) био је знатан управитељ манастира Никодим, који је помоћу народа бедемом авлију утврдио док није преузео управу Манастира бла-

женопоч. архимандрит Димитрије Перазић (родом Паштровић из Катунa). А други што су били пре њега о њима нема ништа важно да наведем.

Димитрије чим прими у руке своје Манастир, одамах је почео очински за њега се бринути. Према је био у то време сматран од стране владе као подозрителан човјек, (због чега је бјежао у Црну Гору и тамо преко воље св. Петра I Владике Петровића пребивао у Црмници — код неког кнеза у Сотонићима, од чега се налази оригинално писмо св. Петра овде при архиви, које ћу доцнија у препису послати) ипак се чезнућим срцем и снагом заузимао украсити и у бољи ред довести садањи Манастир. У то време са помоћу народа ове Манастирске парохије, постарао се и сазидао велики храм св. тројице. За тим одлазио је три пута у Русију, где је код руског двора пристуна имао, одакле и пензију за живота свога добијао а поред ове израдио је да сваке пете године Манастир добије златну суму новаца. Приликом том снабдјео је првбу т. ј. ов. Мон. са разним утварима унутрашњим. После тога дао је и велику садању кућу са више одељења начинити. Такође опет направити стан за школу (која је мало мања од ове куће Манастир) усљед тога дао је направити на Рјечи Режевској једну велику кућу у којој млини са два бола постоје, и до овијех једну ваљавицу, — одакле је одредио био да се приходом плаћају учитељи. Но како се доцније на поменутој Рјечи више Млинова начинило, који су ближе пута у селу, које се зове „Рјека“, а од морске обале хрђаво пристаниште баркама, да не могу млину барже долазити, то је млин доста у приходу заостао, да се једва и дација смиривати може, за које се обратила надлежном ц. кр. шк. вијећу, и нада се отуд плати учитељској, и поновлењу реч. школе у готовом стану. А за пристаниште од морске обале поднешена је молба од стр. народа Његовом цар. Величанству, да би то државним трошком у корист целог овог среза будванског направљено било јер других млинова до Котора с ове стране нема И зато се још очекује милостиво решење. На последку речени Перазић оставио је у каси државној 2000 ф. а. в. у Задру одакле се сваког полгодија интерес узима. Поред све његове трудољубивости око унутрашњег уређења св. Мон. није пропустио обраћати пажњу и на земљедјелство. Цео предјел овај засадио је богато маслинама и смоквама, одакле леп приход, кад роди година, манастир имати може. Манастир овај има доста велику парохију, у којој обитава до 850 душа. Парохија састоји се из шест села: Дробнић, Крстац-Рјека, Катун, Жуковица, Врда, Новосело. У овом

последњем селу догодила се она погибија на садби за коју приповеда и описује Вук Врчевић из Требиња у Гл. Црногорцу, да је т. ј. погинуло 58 душа, (око пецива с главом.)

И од то доба већ нико и не пече пециво с главом. У парохији има пет цркава, које спадају под овај Манастир. Ову описану трудољубивост Перазића описује и књига Магазин 1866. год.

Манастир овај постоји западно од Кастел-ластве на један четврт сата. Он лежи на једној пространој равници, тако да од сваке стране јаки вјетрови са пучине морске дувају, а нарочито с југа. — Вјетар тако буде јак, да човека с места покрене, а дјете дигне и понесе донекле, и које је слабо, обори. — Вјетрови, који почињу од новембра, могу трајати по десет дана, а по Вожићу т. ј. преко зиме има непрестано све до пролећа, мало који дан да га нема. А то је зато што је са свим на отвореном месту.

Овде је обичај по свима црквама у Паштројевићу, па и у Будви, — да се просфоре доносе сваке недеље цркви, и од ових се једна избере за службу, а остале треше се у Манастиру. Просфоре те износе од две до три па и четир фунте тежине, тако да свештенство не потребује у кући никуда мешеног хљеба од свога брашна, него се ранити може са долазком реч. просфора.

Кад се слави крстно име, онда ће по древном оби-

чају, сваки донети и по три просфора, две мање, и једну велику; а кад ко умре, онда се по погребу за 7 субота доноси просфора и свећа да се служи служба божија, ради спомена покојноме. И тако што се тиче уља и свећа воштани за цркву или манастир никуда се не купује из касе црков. јербо народ доноси. — Од побожни и благочастиви Срба, који одлазе у даљне земље, редко да који неће донети знатан прилог цркви својој: сребрно кандило, скупоцену икону, полијелеј, свећњак и т. д. Манастир овај има велики звоник (тороњ) кога нема висином, ни бољег вјештином израђеног у целом предјелу Паштровском. Звоник је сав, као и обадве цркве, сазидан од тесаног тврдог камена. Са њега се дало видети и прочитати ов. год. из Вапора на мору, у ком је цар изволео посјетити Кастел-Ластву), надпис добродошлице његовог високог похода. —

Манастир има такође своје макиње за цеђење маслина и прављење уља. Воду има текућу. Ваздух је здрав и свеж, да редко опасне болести доћи могу. Приповеда се, да је негда била куга у овом мјесту, и за спомен тога начињена је једна црквица близу манастира, која је посвећена св. Василију. Сада је управитељ овог манастира Игуман Василије Перазић синовац пок. архимандрита.

У Манастиру Режевићу, 11. децембра 1875 год.

Михаило Ранковић,
јеромонах.

П Р О М Е Т.

Промене у телеграфисању. Од нове године римске постоје промене у телеграфисању. Ради опште потребе саопштавамо те промене у главном:

Приватни телеграми са тајним писменима, који хоће да се шиљу изван Аустро-Угарске не примају се до даље наредбе. Адресе на телеграмима могу се скратити или по договору друкчије писати него са обичним писмима. Ко напред плати 20 фор. а вр. тај може имати то, да телеграфише на кога под тајном адресом. Сваком ко телеграфише слободно је потпис са знакови исписати, или га сасвим изоставити, што се досада није смело.

За Европу остају телеграми од 20 речи. А за телеграме ван Европе плаћа се за сваку реч особито. Реч једна у телеграму по Европи несме имати више од петнајст слова, а досад је могла имати 7 слогова а за телеграме ван Европе 10 слова, што је преко тога, то се узима заједну реч за себе. Бројеви, који се писменима пишу, узима ће се и одсада као толико речи, колико пута по пет цифара има, и још једна реч на то.

У Аустро-Угарској уводи се нова врста телеграма од десет речи, који се зову авизо-телеграми и плаћаће се 30 н. за њих. Код те врсте не прима се плата за одговор ни друго, што уз обичан телеграм иде. Ако се изгуби обрњи или задоцни авизо не може се

никаква накнада тражити. Ави́зо се носи отворен. Друга нова врста телеграма, то су рекомандирати (препоручени) телеграми. Ови телеграми прегледају (колационирају) се на свакој штацији то јест прва штација пошаље га другој и ова јави како је добила ако није добро онда прва штација другу поправља. Осим тога онај, који је телеграфисао добије рецелпис од оног коме је телеграфисао. За ове телеграме плаћа се трипута као за обичне. Ако се ти телеграми осакате или задоцне онда се ономе, који је телеграфисао плати 20 фор. У Аустро-Угарској у земљи примају се тајни телеграми и за ове плаћа се једанпут и по као за обичне, али се и ови колационишу на путу. Ко телеграфише у стране земље на хоће, да добије извештај, да је онај коме је телеграфисао телеграф примио, он за то доплаћује 30 н. Да телеграм, ако не нађе онога коме је послат, може тражити га по читавој Европи, то се сада уводи, а досад, ако је на пример на кога у Француску у Париз послат и овај не буде у Паризу, онда се смело само по Француској за њим шиљати а не у другу државу ако је случајно из Француске отишао. Ако се један исти телеграм на више њих шиље онда се на сваких 20 речи доплаћује 20 н.

Ако се телеграм изгуби исквари или задоцни то се може тражити ако се телеграфисало ван Европе

за шест месеца; ако се у Европи телеграфисало за два месеца. Телеграм се онда задоцније, ако у Европи после 48 сахати од кад је предат, прими се, а ван Европе ако то после 6 дана буде. Преписи телеграма могу се добити од оних у Европи за шест а од оних ван Европе за осамнајст месеци. За свих 100 речи плаћа се 20 н.

Остале наредбе о телеграфисању у Аустро-Угарској остају и даље као што је прва, да се за телеграме од 1 до 20 речи плаћа 50 н.

За стране земље цене су ово: у Црну Гору из Дубровника 20 из Далмације 40 н. иначе 1 фор. У Романију са границе 40 преко границе 80 н. из Угарске Галиције и Буковине 1 ф. 20 а са других штација 1 ф. 60. У Русију са границе 60 из Галиције и Буковине 25 миља од Руске границе 1 ф. 20 иначе свуда 3 ф. 20 и то у европску Русију, а у Кавказ 4 ф. 20 У Сибирију 9 ф. 20, до 15 ф. 20. У Србију са границе 60 из Угарске 80 из Аустрије 1 ф. У Турску, из границе 60 н. иначе 2 ф. 80 н.

ПОДЛИСТАК.

С Е О С К И Н А Т А Р О Ш

(Свршетак.)

ПОСЉЕДИЦЕ ИЗБОРА.

И само се каже, да је народна странка иза онаке славне победе на избору ударила у велико весеље. Чизмар Васа који, кад му се једном прохтело свињске цигерице, распарао је муштвом жива, (незаклана), рањеника и извадио цигерицу из њега, те га је друштво му на ново клало и зашивало, да би га опалити могло, био је тако весео да од радости није знао ди је. Тумарајући по „шпионском“ месту, да тражи свој конак никако није могао га наћи а и како ће кад кошто је доцније сам приповедао! „видим село, ал ди су куће.“ Ал није сам чизмар Васа тако весео био и много озбиљнији људи заборавили су се у весељу. Чувени кнез и натарош из села. . . . носили су литију до куће, сврћали су у свако место. Кнез није могао да се нахвали те слободе, што је добише крајинници од како је крајина укинута. Али кнез у радости је заборавио, да може бити онде добра де је солгабиров његов.

Солгабиров је писао писмо без натписа жени натарошевој, да зло у добру кућу баци, он је писао друго писмо пред избор жени натароша да поруши избор народни. На прозори младога свештеника прислушкивао је, када је натарош приповедао младоме свештенику, коме је одавна тајну своју одао, како му је жена така Српкиња, да колико га воле, инак би била кадра одрећи га се, ако би и најмање што против свога народа учинио. Солгабиров је рачунао на то. Позвао је у писму натарошеву жену, да се пожури да спасе свога мужа; јер рече само је она кадра. Потписао је младога свештеника. И то обману жену натарошеву, која је знала какав је пријатељ натарошу млади свештеник.

Тај солгабиров наместио је и кнезу и натарошу вигове.

У повратку са биралишта кнез и натарош сврну у село, де је први човек тога места био шпион солгабировљев. Тај човек имао је рачуновођу, који је опет био шпион тога првога човека.

Весео кнез, немислећи ни на какво зло, почне у

крчми хвалити владу, која народу толико слободе даде. Смеш, певати, играти и говорити! Али шта? — Ништа. Ако ниси трчилажа солгабировљев, јер онда што год кажеш све је зло, све заслужује каштигу. Да леба и чашу вина заштеш па можеш робије допасти, ако си искао пред два сведока, који су утворе солгабировљеве, а тих је на жалост много. Рачуновођа је намештен био да се нађе у крчми, де се знало да ће кнез сврнути. Он је још једнога, не човека него медведа, и још је и то мало речено, јер и медвед је од тога разборитији, са собом повео. И тако рачуновођа тужи и сведочи да је кнез страшно против владе говорио, медмед-у Турској не примају ни Хришћана на сведочбу — посведочи и солгабиров дође и скине кнеза са крчевине.

Сада је натарош био на реду. Са овим ће мало теже ићи мислио је солгабиров, али шта је зликовцу тешко кад њему није тешко убити невина човека, зар да му је тешко друго шта учинити.

Он је знао за ону пословицу латинску *divide et impera*, поцепај па заповедај. Наручи капетану Лануши и лупешком вођи, да гледе, да ма како заваде поглаваре општинске. Лупешком вођи рекао је да ће на тај начин и подкнеза моћи збацити и онда је кнежина његова, а Лануши је наложио, јер капетан Лануша није ништа друго био него нандур солгабировљев, па му је и заповедати могао, наложио му је да обећа некима поглаварима, да ће они кнезови бити, па ће они раздор начинити у општини а из тога ће се већ ма каква закатаљка наћи.

Лануша и лупешки вођа извршили су налог свога старешине, они су подрили слогу међу поглаварима, али тиме још ништа не могоше наудити поднезу, који је дошао на место кнеза и био је тако поштен и усталац за истину и правду, да му равна нема у четрнајст села, а не наудише ни натарошу.

Онда солгабиров, Лануша и лупешки вођа скроише други план. Рекосе треба свет дражити против подкнеза и натароша. Треба наћи хуља, који ће чинити свакојаке покоре, нека се туку, краду, пале, нека на-